

SVM 2004025, Hesselby-Stignæs, Magleby og Tjæreby sogne. Stednr. 040411/040418. KUAS j.nr. FOR 2003-2122-0471.

Rapport over arkæologisk prøveundersøgelse af et ca. otte kilometer langt gastracé mellem Hesselby og Stignæs nær Skælskør.

Ved undersøgelsen kunne registreres en lang række anlæg fra både forhistorisk og historisk tid. Nævnes kan bopladsrelaterede anlægstyper som stolpehuller samt koge- og affaldsgruber fra bronze-, jern- og middelalder.

Undersøgelsen, der blev ledet af arkæolog Henrik Høier, fandt sted i perioden 9. til 25. august 2004.

Gravemaskinen arbejder med Kanehøj Mølle i baggrunden.

Indholdsfortegnelse	
Abstract.....	2
Undersøgelsens forhistorie	2
Administrative data.....	2
Øvrige data	3
Topografi, terræn og undergrund.....	3
Målesystem.....	4
Udgravningsmetode.....	4
Undersøgelsens resultater	6
Fremtidigt arbejde.....	6
Anlægsliste og – beskrivelser	7
Fundliste og -beskrivelser.....	11
Tegningsliste.....	12
Fotoliste:	13
Liste over måledata.....	13

Abstract

Prøveundersøgelse forud for nedlæggelse af gasledning ved Skælskør gennem et område med mange fortidsminder. På stort set hele strækningen kunne registreres forhistorisk og historisk aktivitet i form af stolpehuller, affaldsgruber osv. På områder med koncentrationer af sådanne anlæg blev der foretaget mindre egentlige undersøgelser, hvorved der fremkom arkæologisk fundmateriale som flint, keramik, metal m.v. fra bronze- jern- og middelalder!

Undersøgelsens forhistorie

Nærværende undersøgelse er forårsaget af, at der skal etableres en naturgasledning fra Hesselby til Stignæs. Området er et arkæologisk rigt område med bl.a. flere store bevarede gravhøje m.v. Desuden kendes fra området en del bopladser fra både forhistorisk og historisk tid! F.eks. tangerer linieføringen mod nord "Rovborg", et middelalderligt voldsted, hvis placering kendes fra tidligere mindre undersøgelser på lokaliteten samt luftfotos. Dette område er behandlet under et selvstændigt journalnr. (jf. SVM 2004026)

Feltarbejdet fandt sted i tidsrummet 9 til 25 august 2004, og er betalt af bygherren DONG ifølge Museumslovens § 26.

Administrative data

Dato	Hændelsesforløb
22. april 2004	Modtaget orientering og forespørgsel fra DONG pr. brev. Henvisning til Kurt Riis COWI 40257415. kur@cowi.dk
22. april 2004	Mail til hem@geodata.dk med kopi til kc@vestmuseum.dk vedr. landmåling.
3. maj 2004	Telefonisk aftalt med Kurt Riis at der laves forundersøgelsesbudget med særlig forundersøgelse af område ved voldsted. Samt graves min. 14 dage før med muldafrømning i 5 meter tracé fra syd mod nord.
6. maj 2004	Budgetudkast m.v. indsendt til KUAS til godkendelse (2004025 og 2004026 sammen) pr. mail
12. maj 2004	Modtaget godkendelse af budget kr 115981,34 fra KUAS
12. maj 2004	Udtalelse med forundersøgelsesbudget til rekvirent
26. maj 2004	Modtaget svarbrev fra DONG - forundersøgelse ønskes fra uge 31/2004 - ønske om møde med entrep., når denne er valgt.
12. juli 2004	Møde med DONG vedr. planlægning (Stenlille Gaslager). Entrep. valgt "Per Aarslef".
29. juli 2004	Opringning fra formand P. Hoier, Aarsleff ang. lodsejerproblemer, ny opstart 09-08-2004. 2 gravehold, da presset entrepriseplan
5. august 2004	Aftalt mødested med Preben Hoier ved Tystofte kl. 7.00 d. 9-8-2004, bestilt skurvogn til Tystofte, 2 gravehold: HH og KC /KC
9. august 2004	Forundersøgelsen påbegyndt.
10. august 2004	Telefonsamtale med Preben Hoier, entreprenøren, aftalt at hele strækningen færdigundersøges med forundersøgelse, strækninger til undersøgelse markeres og formidles, hvorefter der laves delbudgetter til de enkelte afsnit/HHS. medd. KC og HH /HHS
10. august 2004	Aftalt telefonisk med SEA, KUAS at der sendes et eller flere samlede budgetter til godkendelse for de regulære undersøgelser/HHS
11. august 2004	Telefonisk meddelelse fra Kirsten Christensen - flytning i mindre etaper - ikke samlet forløb p.g.a. lodsejere. Dette kan koste tid./HHS Lovet kontakt/orientering til COWI/DONG
11. august 2004	Efter telefonisk aftale med COWIS Kurt Riis MAIL om forhold vedr. flytning og evt. overskridelse af planlagt tidsplan til Jørgen Delfs DONG med kopi til Kurt Riis
24. august 2004	Orientering (mail) af Sjællands Tidendes lokalredaktion i Skælskør om fund af hesteknogler og grube med diverse v. SVM2004042
25. august 2004	Undersøgelse afsluttet/HH

Undersøgelsen er gennemført af Sydvestsjælland Museum, Sorø, hvor originaldokumentation og genstandsmateriale er arkiveret. Dette gælder dog ikke faunamateriale, der efterfølgende deponeres på Zoologisk Museum, Kbh.

Øvrige data

Undersøgelsen startede mandag den 9 august og sluttede onsdag den 25 august 2004.

Ved undersøgelsen deltog stud. mag.-érne Varaporn Poorisrisak, Rikke Dahl Sørensen, Mette Madsen og arkæolog Kirsten Christensen. Som daglig leder fungerede arkæolog Henrik Høier.

Vi arbejdede i to hold, der hver havde en stor gravemaskine på bæltet fra Entreprenørfirma Per Aarsleff. Maskinførere var Allan Raakilde Jespersen og Jan Jørgensen.

Amatørarkæolog Morten Pedersen, Slagelse, deltog flere dage, primært med metaldetektorarbejdet.

Vejret var i perioden noget vekslende fra en periode i begyndelsen med meget varmt sommervejr til et mere ustadigt vejrlig senere med mange skyer og regnbyger/dagsregn. Enkelte dage kom der store mængder nedbør, hvilket gjorde den lerede flade meget "fedtet" at færdes på!

Rikke Dahl Sørensen, Mette Madsen og Varaporn Poorisrisak har stået for tegningsmaterialets behandling i MapInfo.

Vi havde besøg af pressen tirsdag d. 24/8 i form af journalist Birger Hilstrøm fra Sjællands Tidende, der bragte en artikel den følgende torsdag.

Gastracéet øst for Magleby set fra nord d. 11/8 - 2004

Topografi, terræn og undergrund

Gasledningen strakte sig over et næsten 8 kilometer langt forløb i en stort set nord/sydgående retning ned gennem det ret kuperede sydvestsjællandske landskab. Det berørte areal findes på 4-cm kort 1412 1 SV.

Området er et meget "bølgende" morænelandskab, hvis højeste punkter ligger omkring 10-20 m o.D.N.N. Mange steder krydsedes lavereliggende arealer, hvor der tydeligvis tidligere har været fugtige/våde partier.

Muldlaget er ret kraftigt i området, oftest med en tykkelse på 30-50 cm. Kun få steder er muldlaget under 30 cm i tykkelsen! Selvfølgelig er mulden overvejende let sandet mørkebrun "god fed muld", der kun sjældent indeholder sten af betydning.

Undergrunden er overvejende lysebrun fed ler med ganske få sten, og kun indenfor enkelte mindre områder synes leret mere sandet. Regulær gruset/sandet undergrund blev kun påtruffet ganske få steder, og så i form af små grusede "lommer" o.lign.

Målesystem

Vores målesystem begrænsede sig til de udsatte målepunkter, der over to omgange, henholdsvis d. 12 og d. 18/8, blev indmålt med GPS af landmåler Henning Melkersen fra landmålerfirmaet Geodata-Danmark, Sorø. Opmålingen blev foretaget i System 34 Sjælland, og må betragtes som værende overordentlig nøjagtigt.

Hvad angår nivelleringsarbejdet er det tilsvarende foretaget af landmåler, idet Z-koordinaten i de opgivne punkter er den præcise højdekote i forhold til D.N.N.

Se endvidere liste over landmålerdata nedenfor.

Udgravningsmetode

Muldafrømningen, der foregik i to hold med hver to arkæologer, blev påbegyndt d. 9/8 med to gravemaskiner påmonteret specielfremstillede planérskovle med en bredde på 3,25 m. Begge maskinførere skiftede dog til to meter brede planérskovle den følgende dag.

Det var fra begyndelsen planen, at de to hold kunne starte i hver sin ende af tracéet, men pga. diverse "forsinkelser" flere steder undervejs kunne dette ikke lade sig gøre. Gravemaskinerne blev derfor flyttet rundt flere gange, hvilket besværliggjorte tegne- og registreringsarbejdet.

Gastracéet var 15 meter bredt iberegnet kørespor og muldoplægning på hver side af selve nedlægningsgrøften.

Der afrømmedes midt i tracéet til "ren" undergrund i ca. fire meter brede baner og for hver 40m udsattes målepunkter.

Fremkomne anlæg blev indridset og efterfølgende blev fladen tegnet i størrelsesforholdet 1:100 på i alt 48 A-3 tegninger på vandfast tegnefolie. Her blev tillige anlæggene beskrevet i fladen.

For at imødegå eventuelle problemer med dobbeltnummeringer m.v. fik hvert arbejds hold 200 numre både til punkter og anlæg, henholdsvis 1-199 og 200-400. Dette er årsagen til at f.eks. punktnumrene 126-199 ikke er anvendt, og at der er visse spring i anlægsrækkefølgen på de enkelte planer.

En del af de fremkomne anlæg blev "snittet" og beskrevet undervejs, men de steder, hvor der fandtes koncentrationer af anlæg, blev områderne behandlet under selvstændige journalnumre og budgetter. Det var dog oftest ikke praktisk muligt at foretage "udvidelser" på disse steder indenfor det ret snævre gastracé, så alle steder er de undersøgte arealer kun ca. fire meter i bredden!

Vara i traceet ved Magleby

Journalnumrene SVM 2004042-Bøghsminde, SVM 2004043-Tystofte S 2, SVM 2004044-Spydagergaard, SVM 2004045-Tystofte S, 2004046-Brakhøj S og 2004047-Brakhøj N/Ø er at betragte som delundersøgelser af gastracéet!

Det skal her nævnes at området ved "Rovborg", der ligger nordligt på linieføringen, fra starten under journalnr. SVM 2004026-Rovborg, blev behandlet som et selvstændigt undersøgelsesområde.

Ved undersøgelsen og udgravningen af de enkelte anlæg på de respektive lokaliteter blev anvendt håndværktøj som skovl, spade og graveske (skelske). Anlæggene og deres udformning blev undersøgt og derefter beskrevet på den tilhørende tegning.

Alle fremkomne anlæg blev afsøgt med metaldetektor både før, under og efter udgravning.

Af fotografisk dokumentation (både arbejds- og detailbilleder) foreligger en række digitale, farvedias samt sort/hvide fotos. Bemærk i denne forbindelse, at størsteparten af fotos er indført under de respektive journalnumre.

Fra enkelte anlæg blev medtaget jordmateriale til efterfølgende vådsoldning i henholdsvis 3 og 5 mm maskestørrelser.

Dette arbejde blev efterfølgende foretaget ved museet d. 26 og 27/8 - 2004, hvorved mange detaljer kunne registreres. Samtlige hjembragte fund er allerede nummereret og fotograferet samt indført i museets fotodatabase og magasiner. Indlagt i sagsmappen er tillige de dagbogsnotater, der blev ført undervejs i undersøgelsesforløbet.

Undersøgelsens resultater

Totalt afrømmedes ca. 8.000m i en ca. 4 meter bred bane, hvilket svarer til et undersøgt areal på ca. 32.000 kvm. Som det næsten var forudsigeligt, gav muldafrømningen et tydeligt indblik i de mange forskellige anlæg m.v. der kan findes ved at trække en næsten 8 km lang grøft ned gennem et arkæologisk spændene areal som Skælskørområdet faktisk er.

I alt blev 385 anlæg af varierende typer med dateringer fra yngre stenalder/bronzealder og frem til middelalder/nyere tid påtruffet på strækningen (jf. anlægslisten). Mest almindelige anlægstyper er køgegruber/ildsteder, stolpehuller og diverse affaldsgruber m.v. Sjældnere forekommende er anlæg som f.eks. brønde og dybe gruber, der formentligt er regulære lertagningsgruber.

Fundmæssigt kunne oftest blot registreres lidt grove flintafslag samt lidt dårligt bevaret keramik i gruberne fra henholdsvis yngre stenalder/bronzealder og de tilsvarende fra jernalder. I en del anlæg fandtes dog bedre bevaret jernalderkeramik og evt. lidt knoglemateriale. I alt er 54 fundnumre hjembragt fra undersøgelsen.

I et område nær Magleby fandtes affaldsgruber o.lign. fra tidlig middelalder indeholdende et meget velbevaret keramik- (østersømateriale) og knoglemateriale, hvilket er særdeles interessant, idet vi ikke kender meget fra denne tidsperiode i netop dette område. Her fandtes også i en stor grube et komplet og velbevaret skelet fra en hest, der efter alt at dømme skal dateres til 13-1400-tallet. Dette må dog evt. verificeres via en C-14 datering, da der trods ihærdig eftersøgning ikke fandtes daterende arkæologisk materiale sammen med hesten.

Tilsvarende gav undersøgelsesområdet ved "Rovborg" via gruber med støbeforme, digler og avlssten m.v. nye informationer til de aktiviteter der er foregået på stedet i borgens funktionstid!

Som nævnt ovenfor er de enkelte delområder på linieføringen behandlet under de respektive journalnumre, hvor yderligere oplysninger om de enkelte lokaliteter er tilgængelige.

Fremtidigt arbejde

Skønt muldafrømningen kun blev foretaget i en ca. 4m bred bane, har det været meget informativt at følge gastracéet! På en række steder undervejs har vi fået et godt indblik i, hvad der evt. kan findes i det pågældende område af forhistorisk og/eller historisk aktivitet. Dette er særdeles vigtigt, idet det rent arkæologisk indikerer, hvor det i fremtiden vil være rentabelt at foretage yderligere undersøgelser i forbindelse med eventuelle anlægsarbejder og arealudstyknings m.v.

Sydvestsjælland Museum d. 2 september 2004.

Henrik Høier

Arkæolog

Anlægsliste og – beskrivelser

Anlæg	Fund	Type	Snit	T	Bemærkning
055		Grube		43	Mørk og lys brunt spættet fyld med trækul og brændt ler
056		Stolpehul		43	Brunt leret fyld
057		Grube		43	Mørk brunt leret fyld med trækul
058		Grube		43	Brunt leret fyld
060		Kogestensgrube		44	Brunt leret fyld med sten
061		Grube		44	Brunt leret fyld med lidt trækul og brændt ler
062		Grube		44	Brunt leret fyld
063		Kogestensgrube?		44	Brunt sandet fyld med brændte sten
064		Kogestensgrube		44	Brunt sandet fyld med brændte sten
065		Stolpehul		45	Brunt leret muld
066		Grube		45	Brunt spættet undergrundsblandt leret fyld
067		Stolpehul		45	Brunt sandet fyld med trækulsnister
068		Stolpehul		45	Brunt sandet fyld
069		Grube		45	Brunt sandet fyld
070		Kogestensgrube		45	Trækulsfyld med brændte sten
079		Grube	ø-v set mod n, min. 38cm dyb, min. 70cm i dia. Skrånende v-side	34	Brunt muldet fyld m. trækulsnister, meget undergrundsblandt i siderne og helt homogent i farven i midten
080		Grube?	n-s set mod v, 25cm dyb, 80cm i bredden. Diffus i siderne	34	Gråbrunt sandet fyld m. trækulsnister. Dybere og smalle huller heri tyder på mulig recent boreprøve/jordprøve. Anlægget ligger lige overfor forsøgscentret og på en af deres tidligere marker
081		Grube?	n-s set mod v, 30cm dyb, 115cm i bredden	34	Som A80
082		Grube?	n-s set mod ø, 16cm dyb, 70cm i bredden, jævnt afrundet anlæg	34	Mørkere brunt leret fyld m. trækul og flint. Større stykker velbevaret trækul i fylden
083		Rende/dræn		34	Fyld som A84
084		Rende/dræn?	ø-v set mod n, 23cm dyb, 28cm i bredden	34	Brunt sandet fyld m. trækulsnister og brændt ler (ligner dræn i snittet)
093		Grube		34	Gråbrunt sandet leret fyld m. trækulsnister
094		Stolpehul/moderne?	n-s set mod v, få cm dyb	34	Lys brunt undergrundsspættet sandet fyld
095		Grube		34	Brunt sandet homogent fyld
096		Grube		34	Brunt sandet fyld m. lidt trækul
097		Stolpehul		34	Brunt sandet leret fyld m. lidt trækul
098		Rende?		34	Brunt sandet leret fyld m. lidt trækul, muldet i den vestlige del
099		Grube?		34	Brunt sandet fyld

Anlæg	Fund	Type	Snit	T	Bemærkning
100		Stolpehul?		34	Brunt sandet fyld
101		Grube		34	Mørkere brunt sandet leret fyld m. en del trækul opblandet m. brunt fyld
102		Grube		34	Mørkere brunt sandet leret fyld m. en del trækul opblandet m. brunt fyld
103		Grube		34	Spættet fyld af mørkere brunt og brunt fyld iblandet undergrund, trækul i de mørkere pletter. Sandet fyld
104		Grube		34	Mørk brunt sandet leret fyld m. trækul
105		Grube		34	Mørk brunt sandet leret fyld m. trækul
106		Grube		34	Brunt sandet leret fyld m. lidt trækul, undergrundsmateriale og mørkere brune områder
107		Stolpehul		34	Brunt sandet leret fyld
108		Stolpehul		34	Mørkere brunt sandet leret fyld
109		Stolpehul		34	Brunt og mørkere brunt sandet fyld
111		Kogestensgrube	20 cm. dyb	36	Gråsort let leret sandet fyld med trækul
112		Grube		36	Gråbrun let leret sandet fyld
118		Kogestensgrube	n-s set mod v, 53cm dyb, 85 i dia. Let skrånende sider og flad bund	40	Øverste lag: mørk brun let leret sandet fyld m. trækul. Midterste lag: stribe m. rødbrændt ler m. trækul. Nederste lag: mørk gråbrun let leret, sandet fyld m. trækul
119	x-1: keramik	Kogestensgrube	ø-v set mod n, 22cm dyb, jævnt afrundede sider og bund	40	Gråbrun leret fyld m. brændt ler, trækul, keramik, sten og ildpåvirkede sten
120		Grube		39	Mørk gråbrun fyld m. trækulsnister
174		Grube		23/24	Mørk brun leret muld m. trækulsnister
175		Moderne		24	Lys brun leret muld
176		Grube		25	Mørk gråbrun let leret fyld med trækul og keramik
177		Grube		25	Brun leret muld
178		Stolpehul		25	Gråbrun leret muld med trækulsnister
179		Kogestensgrube		25	Mørk gråbrun leret muld med trækulsnister og enkelte brændte sten
181		Grube		26	Brunt leret muld med trækul
182		Stolpehule		26	Gråbrunt sandet muld
183		Grube		26	Mørk gråbrunt leret muld
184		Grube		26	Mørk brun sandet muld
185		Rodvælder?		26	Mørk brun sandet muld
186		Grube		26	Gråbrun let leret muld
187		Kogestensgrube		26	Mørk gråbrun sandet muld m. trækulsnister og mange brændte sten
188		Kogestensgrube		26	Mørk gråbrun sandet muld med trækulsnister og brændte sten
189		Kogestensgrube		26	Mørk gråbrun let leret muld med trækul og brændte sten
190		Stolpehul		27	Mørk brunt sandet muld

Anlæg	Fund	Type	Snit	T	Bemærkning
191		Stolpehul		27	Mørk brunt leret muld med trækulsfarvning
192		Stolpehul		27	Gråbrun let leret muld med trækulsnister
193		Stolpehul		27	Gråbrunt sandet muld
194		Kogestensgrube		28	Mørk gråsort sandet muld med trækul og brændte sten
195		Grube		28	Mørk brun sandet muld med trækulsnister
196		Grube		28	Brun sandet muld med enkelte trækulsfarvninger
197		Grube		28	Brun sandet muld med enkelte trækulsnister
198		Grube		28	Mørk brun let leret muld med trækulsnister
199		Stolpehul		29	Gråbrun let leret muld med enkelte trækulsnister
257		Grube		29	Mørk brun sandet muld
258		Grube		29	Grå brun let leret muld
259		Grube		29	Gråsort sandet muld
260		Stolpehul		29	Mørk brun sandet muld
261		Grube		29	Mørk brun sandet muld
262		Grube		29	Brun sandet muld
265		Grube		29	Brun sandet muld
266		Grube		30	Lys gråbrun leret let sandet muld
267		Kogestensgrube		29	Gråbrun sandet muld med mange brændte sten
268		Grube		30	Brunt sandet muld med enkelte trækulsnister
269		Grube		03	Brun sandet muld med enkelte trækulsnister
270		Grube		30	Lys brun sandet muld med enkelte trækulsnister
271		Grube		30	Mørk brunt sandet muld
272		Grube		30	Brun sandet muld
274		Grube		30	Lys gråbrun leret let sandet muld
275		Grube		30	Gråbrun leret let sandet muld med mørk kerne
275		Grube?		30	Brun sandet muld
276		Grube		31	Mørk brun let sandet let leret muld
277		Grube		31	Mørk brungrå sandet leret muld med lidt trækul samt småsten
278		Grube		31	Lyst brungrå spættet sandet muld
279		Grube		31	Mørk gråbrun kompakt leret muld
280		Grube		31	Mørk gråbrun leret muld
281		Grube		31	Lyst brungrå sandet leret kompakt muld
282		Grube		31	Mørk gråbrun kompakt leret muld
283		Grube		31	Gråbrun leret muld med lidt trækul
284		Grube		31	Mørk gråbrun sandet leret muld
285		Grube		31	Lys gråbrun sandet leret muld
286		Grube		31	Gråbrun sandet muld med småsten og lidt trækulsnister
287		Grube	ø-v, set mod s, 25 cm. dyb	31	Mørk brungrå sandet leret muld med en del sten

Anlæg	Fund	Type	Snit	T	Bemærkning
288		Stolpehul	n-s set mod ø, 10 cm dyb, flad bund	32	Lys gråbrun leret muld
289		Grube	20cm dyb	32	Lys gråbrun leret, let sandet muld
290	Mønt 1856	Grube		32	Recent
291		Grube		32	Lys gråbrun sandet muld m. en del trækul
292		Grube		32	Mørk brungrå, spættet m. undergrundsmateriale. Sandet, let leret muld m. lidt trækul
293		Stolpehul	nv-sø set mod nø	32	Lys brungrå sandet muld m. en del småsten samt trækul
294		Grube		32	
295		Grube		32	Sandet, mørk brungrå m. trækul
296		Grube	Ca. 30 cm	32	Sandet brungrå muld
297		Stolpehul	ø-v set mod s, ca. 10cm	32	Lys brungrå let sandet leret muld
298		Kogestensgrube		32	
299		Grube		32a	
300		Bund af kogenstensgrube		32a	
301		Grube	v-ø, set mod n, 10 cm dyb	32a	Gråbrun sandet let leret muld med enkelte sten
302		Grube		32a	Lyst gråbrun
303		Grube		32a	Lyst gråbrun muld fyldt op med sten på op til 40 cm. i diameter
304		Grube	n-s, set mod ø, 10 cm. dyb	32a	Sandet let leret brungrå muld med lidt trækul
305		Grube		32a	Lyst gråbrun leret let sandet muld
308		Kulturjord?		01	Område med brændte sten og trækul
309		Grube		01	Mørk gråbrun leret muld
310		Grube	v-ø, set mod n, ca. 27 cm.	01	Gråbrunt leret muld spættet med undergrundsmateriale
311		Stolpehul	Bortgravet	02	Lys brungrå spættet med undergrundsmateriale og enkelte trækulsnistre
312		Stolpehul	Bortgravet	02	Lys brungrå spættet med undergrundsmateriale og enkelte trækulsnistre
313		Stolpehul	n-s, set mod ø, 13 cm. dyb	02	Mørk gråbrun leret muld
314		Stolpehul	ø-v, set mod s, 8 cm. dyb	02	Mørk gråbrun leret muld
315		Stolpehul	ø-v, set mod s, 21 cm. dyb	02	Mørk gråbrun leret muld
316		Grube		02	Mørk gråbrun leret muld
318		Muldfyldt lavning/gl. vådområde		02	
319		Grube	s-n, set mod v, 8 cm. dyb	02	Gråbrun leret muld med større klumper brændt ler
320		Grube	ø-v, set mod s, ca. 5 cm. dyb	02	Lyst brungrå leret muldet med lidt trækulsnister og sten

Anlæg	Fund	Type	Snit	T	Bemærkning
322		Stolpehul	s-n, set mod v, 25 cm. dyb, skrånende sider, afrundet bund	03	Mørk gråbrun leret muld
323		Kogestensgrube	n-s, set mod ø, 20 cm. dyb, let afrundet anlæg	03	Mørk gråbrun leret muld med en del trækulsnistre og ildskørnede sten
324		Grube	n-s, set mod ø, 13 cm. dyb	03	Gråbrun leret muld
325		Grube	n-s, set mod ø, 16 cm. dyb	04	Lys brungråt leret let sandet muld, homogent fyld
326		Kogestensgrube	s-n, set mod v, 14 cm. dyb	04	Mørk brun leret let sandet muld med trækul og varmepåvirkede sten
327		Grube	s-n, set mod v, 22 cm. dyb, let afrundet anlæg	04	Mørk gråbrun sandet leret spættet muld med trækul
328		Grube	s-n, set mod v, 9 cm dyb, let afrundet anlæg	04	Mørk gråbrun leret let sandet muld med lidt trækul
329	x-2: keramik, brændt lerklining	Grube	s-n, set mod v, 20 cm dyb, let afrundet anlæg	04	Mørk gråbrun leret muld med rødbrændte lerklumper og rødbrændt keramik og trækul
330		Stolpehul		05	Mørk brungrå sandet leret muld med trækul
331		Grube		07	Brungrå leret muld med skaller af hjerte- og blåmuslinger
332		Grube		07	Mørk brungråt leret muld med lidt trækul
333		Grube/kogestensgrube?		07	Sortbrun leret muld med trækul og sten
334		Grube		07	Brungrå leret let sandet muld med lidt trækul
385		Sogneskel		28	

Fundliste og -beskrivelser

x-nr.	Anlæg	Genstand	Beskrivelse
1	119	Keramik	Fire små stykker meget dårligt bevaret keramik (nærmest smulder) af jernalderkarakter.
2	329	Keramik og lerklining	Eet stk. keramik af jernalderkarakter samt to små stykker brændt lerklining.

Tegningsliste

M.M.=Mette Madsen, R.D.S.=Rikke Dahl Sørensen, V.P.=Varaporn Pooririsak og K.C.=Kirsten Christensen.

T-nr.	Type	Skala	Initialer
1	Fladetegning	1:100	M.M.
2	Fladetegning	1:100	M.M.
3	Fladetegning	1:100	M.M.
4	Fladetegning	1:100	M.M.
5	Fladetegning	1:100	M.M.
6	Fladetegning	1:100	M.M.
7	Fladetegning	1:100	M.M.
8	Fladetegning	1:100	M.M.
9	Fladetegning	1:100	M.M.
10	Fladetegning	1:100	M.M.
11	Fladetegning	1:100	M.M.
12	Fladetegning	1:100	M.M.
13	Fladetegning	1:100	R.D.S.
14	Fladetegning	1:100	R.D.S.
15	Fladetegning	1:100	R.D.S.
16	Fladetegning	1:100	V.P.
17	Fladetegning	1:100	V.P.
18	Fladetegning	1:100	V.P.
19	Fladetegning	1:100	V.P.
20	Fladetegning	1:100	V.P.
21	Fladetegning	1:100	V.P.
22	Fladetegning	1:100	V.P.
23	Fladetegning	1:100	V.P.
24	Fladetegning	1:100	V.P.
25	Fladetegning	1:100	V.P.
26	Fladetegning	1:100	V.P.
27	Fladetegning	1:100	V.P.
28	Fladetegning	1:100	V.P.
29	Fladetegning	1:100	V.P.
30	Fladetegning	1:100	V.P.
31	Fladetegning	1:100	M.M.
32/1	Fladetegning	1:100	M.M.
32/2	Fladetegning	1:100	M.M.
33	Fladetegning	1:100	R.D.S.
34	Fladetegning	1:100	R.D.S.
35	Fladetegning	1:100	R.D.S.
36	Fladetegning	1:100	V.P.
37	Fladetegning	1:100	V.P.
38	Fladetegning	1:100	V.P.
39	Fladetegning	1:100	V.P.
40	Fladetegning	1:100	V.P.
41	Fladetegning	1:100	R.D.S.
41a	Beskrivelser til tegning 41		V.P./K.C.
42	Fladetegning	1:100	R.D.S.
42a	Beskrivelser til tegning 42		V.P./K.C.
43	Fladetegning	1:100	R.D.S.
44	Fladetegning	1:100	R.D.S.
45	Fladetegning	1:100	R.D.S.

Fotoliste:

Film nr	Opt.	FilmType	Tekst	Fotograf	Dato
2004025D	1	Digital	Arbejdsbillede. Gastracéet set fra syd.	H.H.	10-08-2004
2004025D	2	Digital	Gastracéet - i baggrunden Magleby Kirke. Set fra S/Ø.	H.H.	10-08-2004
2004025D	3	Digital	Maskinfører Allan R Jespersen graver S/Ø for Magleby. I baggrunden skimtes kirken.	H.H.	10-08-2004
2004025D	4	Digital	Tracéet med udlagte rør set fra S/V ved området N/Ø for Magleby. I baggrunden ses stud. mag. Varaporn Pooririsak og gravemaskinen.	H.H.	11-08-2004
2004025D	5	Digital	Tracéet med udlagte rør set fra S/V ved området N/Ø for Magleby.	H.H.	11-08-2004
2004025D	6	Digital	Tracéet øst for Magleby set fra nord.	H.H.	11-08-2004
2004025D	7	Digital	Tracéet øst for Magleby set fra nord.	H.H.	11-08-2004
2004025D	8	Digital	Tjæreby Kirke (tårnet) med dysse i forgrunden. Set fra S/V.	H.H.	12-08-2004
2004025D	9	Digital	Gravemaskinen med Kanehøj Mølle i baggrunden.	K.C.	12-08-2004
2004025D	10	Digital	Fugtig lavning ved nordlige vandhul.	K.C.	12-08-2004
2004025D	11	Digital	Nordtracéet langs Stignæs landevej med landmåler Henning Melkersen der opmåler punkter. Set fra nord.	K.C.	12-08-2004
2004025D	12	Digital	Nordtracéet langs Stignæs landevej. Set fra nord.	K.C.	12-08-2004

Liste over måledata

Enkelte punkter var ikke tilgængelige ved opmålingen (vand, mudder, kørsel m.v.). Dette fremgår af X og Y værdier på 0. Kunne dog rekonstrueres. Indmåling i System34Sj.

Punkt	X	Y	Kote	MI_X	MI_Y
p001	149220.6	91858.84	13.557	-149220.58	91858.84
p002	149215.56	91870.68	13.383	-149215.58	91870.68
p003	149211.73	91879.7	13.245	-149211.73	91879.68
p004	149201.53	91905.17	12.805	-149201.52	91905.16
p005	149190.55	91933.86	12.961	-149190.55	91933.85
p006	149186.31	91944.25	13.27	-149186.32	91944.25
p007	149171.06	91981.21	13.882	-149171.06	91981.22
p008	149156.08	92018.27	13.901	-149156.1	92018.27
p009	149141	92055.34	14.321	-149140.98	92055.35
p010	149125.93	92092.39	13.989	-149125.92	92092.4
p011	149110.9	92129.42	13.821	-149110.91	92129.42
p012	149096.13	92166.59	12.65	-149096.13	92166.58
p013	149083.21	92196.9	12.493	-149083.19	92196.91
p014	149098.65	92203.76	12.37	-149098.64	92203.77
p015	149118.26	92213.44	13.935	-149118.27	92213.44
p016	149174.86	92241.55	14.534	-149174.86	92241.57
p017	149177.62	92242.74	14.549	-149177.61	92242.74
p018	149201.49	92254.1	14.5	-149201.48	92254.1
p019	149204.14	92255.44	14.548	-149204.12	92255.44
p020	149258.31	92281.94	14.363	-149258.31	92281.94

Punkt	X	Y	Kote	MI_X	MI_Y
p021	149294.18	92299.6	13.525	-149294.16	92299.59
p022	149370.94	92337.07	14.11	-149370.92	92337.07
p023	149413.56	92357.85	14.66	-149413.55	92357.86
p024	149449.39	92375.6	15.14	-149449.41	92375.6
p025	149485.37	92393.11	14.938	-149485.35	92393.12
p026	149494.3	92397.54	15.284	-149494.31	92397.54
p027	149525.19	92412.87	16.002	-149525.2	92412.86
p028	149527.91	92414.11	15.94	-149527.9	92414.09
p029	149556.66	92427.99	15.363	-149556.67	92428
p030	149591.69	92444.99	15.526	-149591.71	92444.98
p031	149636.35	92465	15.934	-149636.36	92465
p032	149639.62	92476.6	15.756	-149639.64	92476.6
p033	149650.08	92493.59	15.359	-149650.08	92493.58
p034	149666.63	92520.65	14.663	-149666.63	92520.64
p035	149668.37	92523.09	14.603	-149668.37	92523.08
p036	149701.2	92570.51	13.183	-149701.19	92570.52
p037	149722.53	92600.05	13.24	-149722.55	92600.05
p038	149747.32	92631.37	11.65	-149747.34	92631.36
p039	149752.61	92637.87	11.669	-149752.63	92637.87
p040	149759	92645.05	11.672	-149758.98	92645.05
p041	149769.23	92657.57	11.71	-149769.23	92657.56
p042	149774.66	92664.33	11.867	-149774.67	92664.32
p043	149777.16	92667.13	11.94	-149777.17	92667.13
p044	149798.45	92692.92	11.974	-149798.44	92692.93
p045	149817.64	92715.98	12.016	-149817.64	92715.97
p046	149830.17	92731.16	12.249	-149830.16	92731.16
p047	149843.85	92748.17	11.959	-149843.82	92748.17
p048	149862.13	92769.34	11.91	-149862.11	92769.33
p049	149874.47	92784.71	12.035	-149874.48	92784.71
p050	149882.28	92794.03	11.985	-149882.27	92794.03
p051	149907.57	92824.99	11.686	-149907.59	92825
p052	149910.85	92829.35	12.041	-149910.86	92829.34
p053	149926.88	92847.99	12.361	-149926.88	92847.99
p0531	149936.37	92859.6	12.04	-149936.36	92859.59
p054	149935.43	92859.59	12.092	-149935.4	92859.59
p055	149930.67	92894.23	11.94	-149930.69	92894.23
p056	149135.51	91230.13	13.273	-149135.5	91230.13
p057	149124.86	91191.58	13.734	-149124.86	91191.58
p058	149125.04	91192.03	13.739	-149125.06	91192.03
p059	149108.5	91155.62	13.948	-149108.5	91155.63
p060	149093.95	91118.36	13.497	-149093.97	91118.36
p061	149091.04	91111.81	13.504	-149091.03	91111.82
p062	149083.7	91092.63	13.686	-149083.72	91092.62
p063	149086.69	91021.83	13.739	-149086.7	91021.84
p064	149087.67	90981.02	13.701	-149087.66	90981.01
p065	149089.52	90933.79	13.017	-149089.54	90933.78
p066	149090.73	90895.65	13.063	-149090.74	90895.65
p067	149092.43	90851.69	12.831	-149092.43	90851.69
p068	149092.9	90842.49	12.55	-149092.91	90842.48
p069	149094.58	90784.51	13.485	-149094.59	90784.5
p070	149095.68	90755.6	13.716	-149095.65	90755.59
p071	149095.97	90743.89	13.833	-149095.99	90743.89
p072	149096.64	90699.81	13.666	-149096.62	90699.82
p073	149109.98	90662.1	13.732	-149109.99	90662.1

Punkt	X	Y	Kote	MI_X	MI_Y
p074	149123.51	90624.48	13.664	-149123.52	90624.48
p075	149137.36	90586.93	13.4	-149137.38	90586.92
p076	149150.94	90549.35	13.361	-149150.95	90549.34
p077	149155.71	90536.66	13.699	-149155.71	90536.67
p078	149159.57	90524.17	13.89	-149159.56	90524.18
p079	149170.38	90485.22	13.696	-149170.39	90485.23
p080	149180.56	90447.66	12.249	-149180.54	90447.67
p081	149188.33	90418.78	10.742	-149188.34	90418.79
p082	149198.72	90379.12	11.001	-149198.73	90379.11
p083	149211.22	90337.1	11.141	-149211.24	90337.11
p084	149929.26	92904.41	11.862	-149929.24	92904.41
p085	149929.61	92921.27	11.357	-149929.63	92921.26
p086	149932.03	92925.84	11.015	-149932.03	92925.84
p087	149940.4	92935.61	10.734	-149940.41	92935.62
p088	149970.91	92972.4	11.834	-149970.92	92972.4
p089	149982.22	92974.3	12.189	-149982.23	92974.3
p090	150033.98	92979.01	12.173	-150033.96	92979.02
p091	149133.54	91246.4	13.47	-149133.53	91246.39
P092	0	0	0	-149132.27	91286.09
P093	0	0	0	-149131.02	91325.8
p094	149129.71	91366.29	11.688	-149129.72	91366.28
p095	149128.88	91406.28	12.365	-149128.91	91406.27
p096	149127.75	91446.21	13.288	-149127.75	91446.22
p097	149126.32	91486.16	14.184	-149126.31	91486.16
p098	149125.36	91526.14	14.708	-149125.34	91526.13
p100	149124.64	91562.07	13.503	-149124.62	91562.06
p101	149123.89	91589.92	13.556	-149123.9	91589.92
p102	149121.5	91647.2	14.122	-149121.49	91647.2
p103	149217.65	91824.86	14.273	-149217.65	91824.84
p104	149217.92	91816.89	14.159	-149217.93	91816.89
p105	149179.28	91806.51	15.061	-149179.29	91806.52
p106	149165.79	91802.9	15.365	-149165.82	91802.9
p107	149153.46	91791.96	15.563	-149153.45	91791.95
p108	149162.68	91753.06	15.064	-149162.69	91753.07
p109	149171.63	91713.98	15.114	-149171.64	91713.99
p110	149180.78	91677.15	15.408	-149180.78	91677.15
p111	149138.1	91657.84	14.214	-149138.1	91657.83
p112	150004.25	88363.84	8.878	-150004.27	88363.85
p113	150021.89	88327.96	8.122	-150021.88	88327.95
p114	150039.59	88292.15	6.584	-150039.59	88292.16
p115	150057.62	88256.43	5.773	-150057.64	88256.42
p116	150075.62	88220.77	5.227	-150075.63	88220.76
p117	150093.24	88184.86	4.521	-150093.25	88184.86
p118	150111.24	88149.13	3.542	-150111.24	88149.12
p119	150119.14	88132.99	3.345	-150119.14	88133
p120	150168.3	88052.96	3.931	-150168.32	88052.95
p121	150202.47	88032.18	6.054	-150202.49	88032.19
p122	150236.63	88011.44	8.443	-150236.61	88011.45
p123	150270.7	87990.67	10.532	-150270.68	87990.66
p124	150304.71	87969.87	13.673	-150304.7	87969.87
p125	150338.87	87949.07	14.571	-150338.87	87949.08
p200	149995.45	88380.81	9.332	-149995.46	88380.81
p201	149977.34	88416.36	9.524	-149977.32	88416.36
p202	149959.83	88452.3	8.596	-149959.85	88452.31

Punkt	X	Y	Kote	MI_X	MI_Y
p203	149941.76	88488.01	8.916	-149941.75	88488.02
p204	149924.05	88523.76	10.401	-149924.05	88523.76
p205	149906.42	88559.6	10.856	-149906.43	88559.6
p206	149888.48	88595.22	12.102	-149888.48	88595.21
p207	149870.85	88631.07	13.354	-149870.87	88631.08
p208	149853.14	88666.91	12.84	-149853.16	88666.9
p209	149835.3	88702.61	12.726	-149835.31	88702.61
p210	149817.26	88738.1	12.934	-149817.26	88738.11
p211	149799.08	88773.68	11.458	-149799.07	88773.68
p212	149777.49	88807.23	9.385	-149777.51	88807.23
p213	149755.94	88840.88	9.065	-149755.95	88840.87
p214	149734.83	88874.84	8.162	-149734.82	88874.84
p215	149713.77	88908.83	8.419	-149713.75	88908.84
p216	149691.95	88942.28	7.334	-149691.95	88942.27
p217	149670.84	88976.22	6.916	-149670.82	88976.22
p218	149649.75	89010.2	7.404	-149649.74	89010.19
p219	149628.07	89043.68	8.374	-149628.09	89043.68
p220	149607.04	89077.72	8.622	-149607.06	89077.73
p221	149590.96	89102.38	8.348	-149590.94	89102.37
p222	149569.78	89136.21	7.244	-149569.76	89136.21
p223	149548.71	89170.16	6.868	-149548.73	89170.15
p224	149527.01	89203.66	7.949	-149527.03	89203.67
p225	149505.26	89237.21	8.091	-149505.28	89237.21
p226	149484.99	89271.61	7.998	-149484.97	89271.61
p227	149483.8	89279.49	8.204	-149483.81	89279.48
p228	149482.45	89298.09	8.52	-149482.47	89298.1
p229	149477.06	89337.71	8.283	-149477.08	89337.7
p230	149471.91	89377.38	8.058	-149471.93	89377.37
p231	149466.52	89416.93	7.837	-149466.54	89416.94
p232	149461.14	89456.58	7.523	-149461.15	89456.59
p233	149455.8	89496.1	7.109	-149455.81	89496.11
p234	149450.61	89535.79	6.858	-149450.61	89535.78
p235	149445.36	89575.37	6.247	-149445.36	89575.35
p236	149440.03	89614.98	5.781	-149440.02	89614.98
p237	149434.66	89654.6	5.821	-149434.63	89654.6
p238	149428.92	89694.08	7.672	-149428.91	89694.09
p239	149420.8	89732.89	12	-149420.82	89732.91
p240	149411.45	89771.75	13.328	-149411.44	89771.75
p241	149402.56	89810.64	12.308	-149402.53	89810.65
p242	149393.81	89849.61	10.827	-149393.82	89849.6
p243	149385.07	89888.62	10.458	-149385.07	89888.61
p244	149375.69	89927.49	10.252	-149375.68	89927.48
p245	149367.19	89966.49	9.623	-149367.16	89966.49
p246	149358.09	90005.42	10.748	-149358.07	90005.42
p247	149349.16	90044.36	10.521	-149349.17	90044.37
p248	149340.38	90083.24	9.072	-149340.36	90083.24
p249	149329.44	90121.07	9.613	-149329.44	90121.07
p250	149310.16	90156.01	10.721	-149310.14	90156
p251	149290.17	90190.63	11.083	-149290.17	90190.62
p252	149270.88	90225.56	11.31	-149270.87	90225.55
p253	149250.96	90260.29	11.131	-149250.95	90260.3
p254	149231.3	90295.05	11.294	-149231.31	90295.04
p255	149216.94	90321.38	11.011	-149216.92	90321.38
p256	151603.67	87283.57	1.175	-151603.69	87283.56

Punkt	X	Y	Kote	MI_X	MI_Y
p257	151564.22	87289.92	1.331	-151564.23	87289.91
p258	151524.66	87295.62	0.914	-151524.67	87295.62
p259	151485.2	87302.05	0.62	-151485.21	87302.05
p260ca	151446.73	87305.94	0.913	-151446.71	87305.93
p261	151412.19	87326.27	1.128	-151412.21	87326.26
p262	151377.25	87345.63	1.726	-151377.22	87345.63
p263	151342.74	87365.84	2.32	-151342.76	87365.83
p264	151308.04	87385.65	2.595	-151308.02	87385.66
p265	151273.41	87405.58	2.791	-151273.42	87405.59
p266	151238.84	87425.74	3.356	-151238.87	87425.74
p267	151204.07	87445.4	3.535	-151204.07	87445.4
p268	151169.45	87465.37	3.88	-151169.43	87465.39
p269	151134.85	87485.41	3.828	-151134.87	87485.42
p270	151100.27	87505.36	3.295	-151100.27	87505.36
P271	0	0	0	-151065.82	87525.13
p272	151030.99	87545.17	3.733	-151030.97	87545.17
p273	150996.37	87565	4.747	-150996.37	87564.99
p274	150961.73	87584.89	6.283	-150961.73	87584.9
p275	150927.14	87604.77	6.345	-150927.12	87604.77
p276	150902.07	87619.35	5.719	-150902.05	87619.35
p277	150870	87637.69	5.504	-150870	87637.7
p278	150835.05	87657.06	4.626	-150835.07	87657.07
p279	150800.41	87676.78	6.183	-150800.42	87676.79
p280	150765.75	87696.58	9.481	-150765.77	87696.58
p281	150731.22	87716.55	11.735	-150731.22	87716.54
p282	150696.62	87736.59	13.365	-150696.61	87736.58
p283	150662.08	87756.74	13.053	-150662.06	87756.76
p284	150627.37	87776.63	12.154	-150627.37	87776.63
p285	150592.64	87796.4	11.244	-150592.62	87796.4
p286	150558.11	87816.5	12.068	-150558.12	87816.5
p287	150523.98	87836.93	14.439	-150524	87836.94
p288	150489.6	87857.3	15.861	-150489.59	87857.3
p289	150455.57	87878.27	15.737	-150455.57	87878.28
p290	150421.58	87899.25	14.281	-150421.59	87899.25
p291	150387.4	87919.91	13.536	-150387.42	87919.91
p292	150353.1	87940.34	13.891	-150353.11	87940.35